

Hvad ser du?

Den nye fødsel er hovedindholdet af månedsbladet her i august. I den første artikel lytter vi til *Jesu* ord til *Nikodemus*: »Hvis I ikke tror, når jeg taler til jer om de *jordiske ting*, hvordan skulle I da kunne tro, når jeg taler til jer om de *himmelske*« (Johs, 3,12).

Opdragelsen af børn og unge drejer sig i høj grad om de *jordiske ting*, og der raser i vor tid en kamp netop om opdragelsen – skal den ske efter tidsåndens synspunkter eller efter Skaberens? Det er menighedens og de kristne pædagogers hellige og ansvarsfulde opgave at give børnene en opdragelse, baseret på respekt for, hvad Herren (Ordet) siger om *de jordiske ting* – og det er fremfor alle *forældrenes* hellige forret at give deres børn en sådan opdragelse. Det forudsætter naturligvis, at de selv lader sig opdrage af Ordet og Ånden, så de i *de jordiske ting* ved deres eksempel viser børnene, hvad et menneskeliv er, når det er præget af Helligånden.

*

Påklædning er en meget *jordisk ting* – men den har stor betydning! Ved den viser et menneske, om han er sjusket eller ordentlig – om han er snusket eller renlig – om han ønsker at vise respekt eller ej – om han er bundet af moden eller bundet af Herren – o.s.v.

Der siges adskilligt om påklædning i Den hellige Skrift. Et af de punkter, Skriften lægger afgørende vægt på, er, at påklædningen markerer forskellen imellem de to køn, og at den ikke krænker blufærdigheden.

En mand skal bære en mandlig påklædning, en kvinde en kvindelig, og grænsen imellem mandlig og kvindelig påklædning skal ikke overskrides.

Og ingen af dem skal krænke blufærdigheden.

Gud skabte dem i begyndelsen som mand og kvinde – og se, det var *såre godt!*

Ja, det er såre godt! Ethvert syn af en mand, der er forblevet en værdig mand, og en kvinde, der er forbleven en værdig kvinde, er en glæde, der har renheden og sandheden i sig.

Men tidsånden siger noget andet. Den vil ophæve den Gud-givne forskel imellem de to køn for således at gøre nar ad Gud. I det sataniske forsøg på helt at løsrive skabningen fra Skaberens er ophævelsen

af den markante forskel imellem de to køn et afgørende led.

*

Medens disse ting i generation efter generation nærmest var en selvfølge, er det nu anderledes. Forældre, der vil opdrage deres børn til at bære renhedens og sandhedens præg i de *jordiske ting*, således som det er vist i Guds ord, får ingen støtte af de offentlige skoler eller af samfundet som helhed. Det var en af årsagerne til, at vi i begyndelsen af halvfjerdserne oprettede kristne friskoler. Der skulle forældre og lærere arbejde sammen – det regnede vi i hvert fald med.

*

Er *påklædningen* virkelig noget at tale om? Er den ikke en underordnet ting – eller en ligegyldig ting – hvorfor ikke lade enhver gøre, som han har lyst til – er det noget at fæste sig ved i en kristen sammenhæng?

Der er rigtigt, at påklædningen er en *jordisk ting* – og det er rigtigt, at vi ikke skal gå omkring og dømme hverandre efter det ydre – men det er ikke rigtigt, at påklædningen er en ligegyldig ting, thi Gud har talt derom – og Guds ord er ikke en ligegyldig ting.

Det er muligt, vi ikke synes om, hvad Gud siger herom – det er også muligt, at vi misforstår det – men vi kan ikke lade hånt om Gud uden at komme i fare – vi må derfor bede Ham om nåde til at forstå, hvad han siger, og villighed til at gøre det.

Jeg skal ikke komme nærmere ind på, hvad Den hellige Skrift siger om mands og kvindes udseende og påklædning, men det signal vi derigennem giver vore børn og unge og de mennesker, vi omgås, kan have større betydning, end vi selv regner med. En *lærers* og en *lærerindes* eksempel i så henseende er alt andet end ligegyldigt. Vi viser jo derigennem, om vi er sjuskede – om vi er ligeglade – om vi er disciplinerede eller udisciplinerede – og adskilligt andet.

*

Bibelen taler om *højtidsdragt* – om *sørgedragt* – om *bryllupsklædning* – og går nærmest ud fra, at enhver er indforstået med denne forskel på hverdag og højtid og markerer den gennem sin påklædning.

Ligeegyldighed heroverfor er ikke vinding, men et tab. Guds børn er heller ikke i denne henseende kaldet til at følge flertallet, men sandheden.

*

Guds ord indskærper os *at vise ærbødighed* (Rom, 12,10; 1. Peter 2,17). Også det er en *jordisk ting*, men den har som alle andre *jordiske ting* stor betydning for vor tro, thi tror vi ikke, hvad Ordet siger om de *jordiske ting*, da må vi ikke bilde os ind, at vi tror Ham, når han taler om de *himmelske*.

Også gennem vor påklædning giver vi til kende, om vi vil *visse ærbødighed*, eller er ligeglade hermed. Det er blevet et kendetegn for det danske samfund, at de allerfleste er ligeglade hermed. Derfor er det ikke let at opdrage børn og unge hertil. I skolerne undervises de ofte af lærere, der lader hånt om ethvert hensyn til ordentlig påklædning.

Man kan da give op og lade stå til – men man kan også ved sit eksempel give de unge et indtryk af, hvor langt bedre det er at følge Guds ords stilfærdige anvisninger, så mennesket får et værdigt præg uden at blive farisæisk og selvoptaget.

Desværre har mange menigheder givet op. Man er ikke opmærksom på, at tidsånden aldrig er neutral, men fjendtlig imod Gud.

*

Opdragelse i bibelsk Ånd samler sig om mange *ydre ting*, men bæres af sandheden om, *hvad Gud har tænkt med sin højeste skabning, mennesket*, der er skabt i Hans billede.

Vi har nævnt *påklædningen* – den er en *ydre, jordisk ting*, men præges den af Åndens hensigt med mennesket i menneskets forskellige forhold: dagligdag, højtidsdag o.s.v., da kan den være et stille vidnesbyrd, der får andre til at fornemme: dette er såre godt!

Vi kunne nævne mange andre *ydre, jordiske ting* end påklædningen, f.eks. *bordskik* – *opførsel* – *tiltaleform* – altsammen noget, der efter tidsåndens opfattelse er ligegyldigt, men efter Åndens opfattelse har betydning for ethvert menneske – både i dets forhold til andre mennesker og i dets forhold til Gud.

Kristne forældre har i dag samfundet og dets institutioner imod sig og får ikke

megen støtte af menighederne, når de vil deres børns bedste og derfor vejleder dem i alle disse jordiske ting således, at det, der er sandt menneskeligt, kommer til udtryk i det ydre. De får at vide, at de er »gammeldags« – eller, at »de lægger vægt på ligeegyldigheder« – eller at »de lægger byrder på deres børn« – eller, at »de er lovtrælle« – eller, at »de er farisæiske« – eller, at »de gør deres børn til utålelige dydsmønstre« – o.s.v., o.s.v.

Man kan ikke uden videre afvise sådanne indvendinger, thi der er altid fare for, at man, skønt man mener at gøre det bedste og rigtige, alligevel ikke gør det.

Men måske kunne det være en hjælp både for dem, der er enige med mig, og for dem, der ikke er det, om vi alle lagde mere vægt på det bibelske begreb: *ærbødighed*.

Vi møder det overalt i Skriften, både i Det gamle og i Det nye Testamente.

Ærbødighed er modsætningen til overlegenhed, selvsikkerhed og ligeegyldighed. Ærbødighed og ydmyghed er tvillinger. Ærbødighed og højagtelse følges ad. Ærbødighed er ikke formel korrekthed, men har med Hjertets dannelse at gøre.

Ærbødigheden retter sig *først imod Herren*. Overlegenhed, selvsikkerhed og ligeegyldighed over for Ham er udelukket. Ærbødigheden underordner sig under Herren. Hans visdom er uendeligt højere og dybere end min. Derfor spørger jeg Ham om råd i denne sag om de ydre, jordiske ting.

Ærbødigheden retter sig *dernæst imod min næste*. Det er påfaldende, hvor høfligt Lukas skriver til *Teofilus* (Luk. 1,3) – det er værd at lægge mærke til, at *Paulus* ikke havde brugt skældsord mod ypperstepræsten, hvis han havde vidst, at det var ypperstepræsten (Ap. G. 23,5) – ja, det er tankevækkende, at Biblen gang på gang beretter om »formaliteter« – det har altid gjort indtryk på mig, at profeten *Natan* ikke tilsidesatte »formaliteterne« over for kong *David*, skønt han kendte hans brødre og havde tugtet ham for den (se 1. Kong. 1,23).

Ærbødigheden tilsidesætter ikke »formaliteterne«, men fylder dem med sand menneskelighed og gør dem dermed til en stilfærdig, men tydelig del af vidnesbyrdet.

Ærbødigheden er nemlig en del af kærligheden! Fylder Guds kærlighed vort hjerte, da giver det sig udslag i, at vi kommer hverandre i forkøbet med at vise ærbødighed – hvilket atter giver sig udslag i det ydre, i det jordiske, bl.a. i »formaliteterne«!

Når »formaliteterne« er båret af Guds kærlighed og glæde, da giver de tilværelsen højhed og glans. De er et værn

imod plathed og forfladigelse.

*

Jeg hørte i min ungdom, at »skønheden skal forsvinde fra menneskene i de sidste dage«. Jeg har eftersporet, hvem der har sagt det, men har ikke fundet frem dertil.

Hvad er det, der tager skønheden bort fra mennesket? Det er ligeegyldigheden overfor Guds tanker om mennesket.

Indefra tages skønheden bort fra ungdommen af den seksuelle løsslupenhed.

Udefra tages den bort af ligeegyldigheden med »formaliteterne«.

Men ethvert ungt menneske, der bevarer fra det indre forfald og får hjælp og nåde til i det ydre at lade Guds tanker råde, er smuk, hvordan han eller hun ellers ser ud, thi det sandt menneskelige, således som Gud vil det, er til stede – og det er »såre godt!«

*

Opdragelsen kan ikke helt frigøres fra optugtelse. Det skyldes bl.a., at her ikke er tale om ligeegyldigheder. Hvis det kun drejede sig om ting uden afgørende betydning, ville enhver tugt være meningsløs.

Men det er svært at tugte. Hvor streng skal man være? Hvor fast skal man være?

Dog er det ikke så svært for den, der selv har ladet sig opdrage og optugte – og stadig lader sig opdrage og optugte af Guds Ånd.

Men der er næppe nogen fader eller moder, der føler, at han/hun er udlært i den hellige og ansvarsfulde opdragergerning – og der er næppe nogen, der ikke har gjort adskillige fejl.

Opdragergerningen – lad os kalde den *opdragerkaldet* er måske det største af alle kald. Det former den næste generation – det opdrager den, d.v.s. drager den opad, hvis kaldet udføres i Ånd og sandhed.

Det er det kald, hvorved mand og hustru inddrages i et samarbejde med Gud på det højeste af alt: *at forme mennesket!* Gud er skaberen – og forældrene er »medskabere«, idet de danner det Gud-skabte barn, så at Guds-billedet træder frem.

Ikke underligt, at dette kald møder modstand fra alle sider! Ikke underligt, at Guds arge modstander ved hjælp af tidsånden gør alt for at *opdragelse* skal forvandles til *neddragelse*. Den gudløse pædagogik er et våben i hans hænder. Ja, verdens visdom som sådan er et våben i hans hånd.

Hvor finder vi værn imod tidsånden og denne verdens visdom? Hvor finder vi kærlighedens kraft til at stå tidsånden imod, d.v.s. gå imod det store og herskende flertal? Hvor finder vi udholdenhed til

at sige Ja og Nej i overensstemmelse med Guds vilje?

Ikke hos pædagogerne – ikke hos politikerne – ikke hos kristenheden som sådan – ikke ved at diskutere og argumentere, men kun ved dag for dag at *blive i Kristus!*

Hjemmets betydning er i dag større end nogen sinde, thi mange børn og unge har ikke nogen mulighed for at få den opdragelse, de behøver, andre steder end hjemme.

Lad os vise de forældre, der opdrager deres børn efter det guddommelige mønster for livet, ærbødighed!

*

Vi er alle under opdragelse livet igennem – ja, under optugtelse. Vor himmelske Fader opdrager os til lighed med sin Søn, vor Herre Jesus Kristus.

Hos Ham lærer vi, at sand opdragelse ikke påklitrer os en ydre korrekthed, men omformer os *indefra*. Herren indskriver sine love på vort hjerte og giver os del i guddommelig natur. Han indgiver os ved sin Ånd trangen til at følge i Jesu spor.

Han stiller intet krav til os, som Han ikke selv har opfyldt i sin Søn.

Skal vi opdrage andre, da må vi ikke glemme, at vi selv er under opdragelse – og vi må give mindst lige så meget agt på vor egen opdragelse som på opdragelsen af dem, vi har ansvaret for. Vi må se nøje til, at vor større eller mindre »hellighed« ikke er påklistreret, men er ægte, og at den er gennemvarmet af Guds kærlighed.

*

De *jordiske* ting er afgørende for vort åndelige liv! En af de første *kvindelige* disciple, der beskrives indgående i Ap. G., er *Tabita*, der boede i *Joppe*. Hun var syerske, og da apostelen *Peter* var kommet til hendes dødsleje, stod enkerne grædende omkring ham og viste ham alle de kjortler og kapper, som *Tabita* havde syet. Mere *jordisk* kan det ikke være – nej, og heller ikke mere *åndeligt*, thi det var som syerske, *Tabita* havde gjort sit arbejde for Herren og derved var blevet i stand til at give mange almisser og være rig på gode gerninger (Ap. G. 16,36 flg.). Læser vi *Peters første brev*, vil vi se, at det handler i høj grad om *jordiske* forhold.

Det er i de *jordiske* ting og forhold, vi får vore rene oplevelser af *åndelig* betydning.

Den, der forvalter sine *penge* i overensstemmelse med, hvad Herren siger herom, får vidunderlige oplevelser og tvivler ikke et øjeblik på, at sølvet og guldet og alt markens kvæg tilhører Herren.

Den, der på sin *arbejdsplads* gør Herrens vilje, får også rige konkrete erfaringer af, at Herren sandelig er med ham.

Den, der i forholdet til det andet køn, lader Herren råde, bliver aldrig til skamme.

De *jordiske* ting stiller krav til os – krav om *flid* – om *nøjagtighed* – om *udholdenhed* – om *adskilligt andet*. Nu og da stiller de *jordiske* ting næsten »urimelige« krav til os. Men hører vi Herren til, og tror vi, hvad han siger om de *jordiske* ting og deres mere eller mindre urimelige krav, da kan vi også tro, hvad Han siger om de himmelske ting, og derfor modtage kraft nok til hver dag med alle dens krav, thi »som din dag er, er også din styrke« (5. Mos. 33,25).

De *jordiske* ting indeholder ikke blot krav til os, men også nu og da *prøvelser* og *trængsler*.

Lad mig citere, hvad professor *Hans Brix* skriver om vor store digter *Bernhard Severin Ingemann*: »Han fik beviset for, at ædelhed og renhed får deres fulde værdi ved at sættes på prøve – og at det *jordiske* i al dets ufuldkommenhed er det, der giver sjælelivet dets spændkraft og mangfoldighed.«

Hans Brix bekendte sig ikke som en kristen, og alligevel kunne han se, at ædelhed og renhed får deres fulde værdi igennem *prøvelser*.

Han kunne også se, at det indre livs spændkraft og mangfoldighed udvikles i mødet med de *jordiske* forhold i al deres ufuldkommenhed.

Må vi fastholde det, når vanskeligheder, skuffelser, modgang, *prøvelser* og *trængsler* møder os. Det indgår altsammen i Guds viise og kærlige opdragelse af os. Igennem *prøvelser* og *trængsler* får alt det rene og sande og hellige og kærlige og gode, som Gud har skænket os, sin fulde værdi, og vort indre liv (hvad enten vi som professor Hans Brix kalder det for *sjælelivet*, eller vi foretrækker at kalde det for vort *åndelige* liv) ny spændkraft og rigere mangfoldighed.

I en misforstået »åndelighed« forbigår

vi alt for ofte i menighederne de *jordiske* ting, skønt de har den afgørende betydning for vor tro og vort liv med Herren.

Man gør ikke ungdommen nogen tjeneste, når man lader dem vide, at deres uddannelse i gymnasiet eller på lærepladsen ikke er så betydningsfuld som deltagelse i »evangelisation«. I virkeligheden er deres daglige opførsel under deres uddannelse, deres arbejde i dagligdagen langt vigtigere for deres åndelige liv end deltagelse i det, man kalder »evangelisation«.

Man møder idag unge, der er kommet skævt ind på tilværelsen, fordi de har fået en forkert opfattelse af, hvad det åndelige liv drejer sig om. Menighederne og de kristne organisationer har givet dem en uheldig opdragelse.

Derfor har de sprunget de *jordiske* ting over som uvæsentlige – og nu mangler de noget grundlæggende. Deres »åndelighed« kan ikke bruges til noget i det lange løb – og vejen tilbage til de *jordiske* ting er gjort så svær for dem, fordi de har fået at vide, at de *jordiske* ting ikke har nogen særlig betydning.

Af alle *jordiske* ting er *det huslige arbejde* formentlig det mest uundværlige. Hvem vil påstå, at det er af underordnet betydning? Vil nogen have mod til at hævde, at en husmoder er uåndelig og uden betydning for vidnesbyrdet?

*

Vender vi tilbage til de *jordiske* ting, da skal vi hurtigt erfare, at al påklistret »åndelighed« ikke duer til noget. I de *jordiske* ting skal det hurtigt vise sig, hvor meget eller hvor lidt vi er døbt med Ånden – hvor meget vi har af Åndens kraft til at udholde alt – hvor meget vi er fyldt af den Ånd, der ikke giver op, fordi noget går den imod – hvor meget vi ligner vor Herre Jesus!

Den tid kan komme, da vi alle, gamle og unge, med vold tvinges tilbage i de *jordiske* ting, således som mange af vore trossøskende i de antikristelige, kommuni-

stiske stater blev det. Nogle blev sat til at arbejde i kulminer – andre til at grave grøfter i *Sibiriens* ødemark – andre til at slæbe sten til nybyggeri – her blev deres åndelig liv sandelig sat på prøve!

Og alle, der bestod prøven, kom igennem med så dybe erfaringer af Kristi nærhed, at de kan vidne om, at prøvelsens tid i de hårdtest tænkelige *jordiske* ting ville de ikke undvære!

*

Men de *jordiske* ting indeholder også *fristelser af forskellig art*. Den, der dag efter dag er omgivet af verdslige arbejdskammerater på sin *arbejdsplads*, er under et dagligt pres for, at han skal være ligesom de – og han fristes til at give efter – bare en lille smule i dag – og så en lille smule en anden dag – thi det er jo svært at være anderledes end alle de andre, som man er sammen med hver dag!

Denne fristelse rummer imidlertid store værdier, idet den er en praktisk hjælp til at besinde sig på, hvor langt rigere en kristen er end verdens børn, og hvilket tab det ville være, hvis det var dem, der satte deres præg på mig – og ikke mig, der fik nåde til at være noget af evighedsbetydning for dem.

*

Tilbage til de jordiske ting, de jordiske forhold – tilbage til dem for at findes tro i lidet – for at aflægge det vidnesbyrd, der ikke så meget består i ord, som i gerning – tilbage til dem for midt i verden dog ikke være af verden – tilbage til dem for at være under Åndens praktiske *opdragelse* og ikke falde ind under den opskruede, uåndelige åndelighed, der kun duer til noget ved møder, men ikke duer til noget i hverdagen med dens *jordiske* ting!

Hvis du har Kristne Sange, foreslår jeg, at du synger nr. 209 med frydefuld stemme!